

O čem dnes vypovídá příběh Irmy ze Sarajeva?

Vzdělávací cíl: Žáci se z různorodých pramenů seznamují s příběhem Irmy ze Sarajeva, která se stala jedním ze symbolů války v Bosně. Hledají informace, aby porozuměli dobovým souvislostem. Žáci rozvíjejí schopnost shrnout informace z různých zdrojů do souvislého příběhu. Zamýšlejí se nad tím, v čem může být osud Irmy významný pro naši současnost.

Klíčová slova: problémy současného světa, důsledky studené války, dějiny ve veřejném prostoru, symboly, vztah k minulosti, tvoříme

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZHLÉDNUTÍ VIDEOUKÁZKY (4 min.)

Sledování ukázky z dobového zpravodajství a četba popisky.

Učitel upozorňuje žáky, aby věnovali pozornost všem aktérům televizní reportáže o Irmě Hadžimuratović. Poukazuje na význam informací v popisce. Může hned v úvodu upozornit na skutečnost, že Irma v roce 1995 zemřela na infekci v londýnské nemocnici, aby se žáci mohli soustředit na historické souvislosti jejího příběhu a nepátrali jen po tom, jak to s Irmou dopadlo.

2 FORMULOVÁNÍ HYPOTÉZY (4 min.)

Formulování hypotézy ohledně toho, co se stalo Irmě.

Žáci přijímají roli novináře, který pro současné čtenáře píše článek o událostech z roku 1993 v Sarajevu. Do textového pole si poznamenávají klíčové informace z televizní reportáže. Učitel může upozornit na důležitá fakta (smrt matky, nemocnice bez elektřiny a vody, postoj OSN apod.), podněcuje otázky po širších souvislostech příběhu Irmy a případně kontext doplňuje.

3 ZKOUMÁNÍ DALŠÍCH PRAMENŮ (5 min.)

Prohlížení dalších pramenů v galerii a doplnění poznámek k článku.

Žáci zkoumají další prameny, které doplňují širší souvislosti příběhu Irmy. Díky fotce provizorního hřbitova na olympijském stadionu získají představu o rozsahu utrpení obyvatel Sarajeva. Praktické důsledky dlouhodobého obléhání a ostřelování města dokumentuje ukázka ze vzpomínkové knihy Irmina lékaře Jaganjace a dopis výtvarníka Rustemagiće. Uvědomují si též souvislost příběhu s ČR (Jaganjac s rodinou emigroval do ČR a pracuje jako lékař ve fakultní nemocnici Motol v Praze). Učitel může poukázat na význam informací o každodenních problémech obyvatel Sarajeva. Mohou žákům pomoci, aby porozuměli souvislostem Irmina příběhu.

4 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (5 min.)

Četba novinového článku a vyznačování pasáží obsahujících nové informace pomocí kreslení do obrazu.

Žáci v roli novinářů pátrají po důležitých informacích. Český novinový článek ze srpna 1993 reprodukuje kritické postoje britského tisku. Podle něj medializovaný převoz Irmy do Londýna jen zakrývá neschopnost Západu silněji

intervenovat v Bosně a neřeší problémy dalších zraněných dětí. Učitel může žáky opět upozornit na informace o Irmině úmrtí v dubnu 1995 v popisce článku.

5 DOPLNĚNÍ OTÁZEK (10 min.)

Formulování otázek, které příběh vzbuzuje.

Žáci zapisují otázky, které se jim z novinářské perspektivy jeví jako důležité. Mohou se zaměřit na roli médií v příběhu Irmy, na byrokratický přístup OSN či reflektovat nejednoznačné motivace politiků.

6 PSANÍ NOVINOVÉHO ČLÁNKU (12 min.)

Psaní článku o Irmě ze Sarajeva s pomocí poznámek a otázek, které žáci postupně shromáždili při analýze pramenů.

Učitel podněcuje žáky k tomu, aby poznámky doplnili a upravili do podoby novinového článku a využili své otázky. Dále připomíná, aby přitom zohlednili význam Irmin příběhu pro současnou společnost. Nejde tedy jen o zopakování informací, jež si v průběhu práce poznamenali, ale o schopnost aktualizovat historické téma a zdůvodnit, proč by pro nás dnes mohlo být zajímavé. Žáci mohou poukázat například na tyto otázky: Jak by (ne)měla fungovat média ve válečných konfliktech? Jak zajistit efektivní intervenci OSN, NATO a dalších institucí do obdobných konfliktů? Dá se nějak zabránit občanským válkám založeným na národnostní a náboženské nenávisti? Proč se dívka stala symbolem války?

Další možnosti zapojení do výuky:

- Učitel může přiblížit život a vzpomínky [Edo Jaganjace](#) zachycené v několika krátkých promluvách na webu Paměti národa. Součástí jsou i osobní fotografie zachycující život rodiny před válkou.
- Obdobným symbolem válečného násilí se stala vietnamská dívka Kim Phuc, známá jako Napalm Girl. Žáci se mohou s jejím příběhem seznámit ve cvičení HistoryLabu [Napalm Girl](#). V čem se její příběh podobá tomu Irminu a v čem se liší?